

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE**

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O ZABRANI UPORABE,
STVARANJA ZALIHA, PROIZVODNJE I PRIJENOSA
PROTUPJEŠACKIH MINA I O NJIHOVOM UNIŠTENJU**

Zagreb, ožujak 2004.

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Odredba članka 140. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 41/2001. – pročišćeni tekst i 55/2001.) temelj je za donošenje Zakona o zabrani korištenja, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU ODREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o potvrđivanju Konvencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju, koji je donio Zastupnički dom Hrvatskoga sabora na sjednici 24. travnja 1998. («Narodne novine-Medunarodni ugovori» broj 7/1998.) potvrđena je Konvencija o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju koja je potpisana u Ottavi 4. prosinca 1997.

Republika Hrvatska je stranka Konvencije od 1. ožujka 1999. kada je Konvencija stupila na snagu. Broj država stranaka do sada se već popeo na 131, a još 15 država su države potpisnice. 38 država stranaka Konvencije uništilo je svoje zalihe protupješačkih mina dok su još 22 države stranke pri kraju procesa uništavanja na što je utrošena 1 milijarda USA \$.

Republika Hrvatska je i stranka Konvencije o zabrani ili ograničavanju uporabe određenog konvencionalnog oružja s pretjeranim traumatskim učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj donijete 10. listopada 1980., a koja je stupila je na snagu 2. prosinca 1983. i pet Protokola uz Konvenciju: Protokol o fragmentima koji se ne mogu otkriti (Protokol I.) iz 1980.; Protokol o zabrani ili ograničenju uporabe mina, mina iznenađenja ili drugih naprava (Protokol II.) iz 1980.; Protokol o zabrani ili ograničenju uporabe zapaljivog oružja (Protokol III.) iz 1980.; Izmijenjeni Protokol II. iz 1996. i Dopunski protokol IV. o osljepljujućem laserskom oružju iz 1995.

Do danas je 90 država postalo državama strankama ove Konvencije.

Razlog za intenzivnu aktivnost na ovom području je što je Republika Hrvatska zemlja koja je suočena s velikim problemom razminiranja područja koja su tijekom Domovinskog rata bila zahvaćena vojnim djelovanjima.

U Republici Hrvatskoj još je pod minama pojas bivšeg razdvajanja snaga velicine 270 km² i 1700 km² državnog područja za koji se sumnja da je miniran sa 1 000 000 mina (rok za razminiranje, prema članku 5. stavku 1. Konvencije je 1. ožujka 2009., a prema članku 5. stavku 3. Konvencije može se tražiti njegova odgoda do 10 godina).

Što se tice uništavanja uskladištenih protupješačkih mina Republika Hrvatska je od ukupno registriranih i prijavljenih 205.749 protupješačkih mina uništila njih 199 003. Isto je tako odlučila zadržati njih 7000 od kojih danas raspolaze s 6.746 protupješačkih mina te je tako u cijelosti postupila u skladu sa člankom 4. Konvencije.

Zakonom o potvrđivanju Konvencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju Republika Hrvatska je preuzela obveze iz Konvencije pa tako i obvezu iz članka 9. Konvencije da poduzme sve odgovarajuće zakonske, upravne i druge mjere, uključujući nametanje kaznenih sankcija, kako bi spriječila i obustavila svaku djelatnost što je poduzimaju osobe u njenom nadležstvu ili pod njenim nadzorom ili se obavlja na njenom državnom području, a zabranjena je državi potpisnici na temelju ove Konvencije.

Države potpisnice Konvencije, u cilju poštivanja Konvencijom preuzetih obveza, donose provedbene zakone u skladu s nacionalnom pravnom tradicijom.

Republika Hrvatska je u članku 163. Kaznenog zakona («Narodne novine» broj 110/97.) propisala kaznene sankcije za korištenje nedozvoljenih sredstava i to usavršavanje, proizvodnja, nabava, skladištenje, nudenje na prodaju ili kupnja, posredovanje u kupnji ili prodaji, posjedovanje, prenošenje ili prijevoz kemijskog ili biološkog oružja ili kakvog drugog sredstva borbe koje je zabranjeno pravilima međunarodnoga prava.

Međutim zbog složenosti, opsega i trajne naravi pravnog područja koje se regulira predlaže se donošenje provedbenog zakona kojim bi se Republika Hrvatska uvrstila među države koje su ovu obvezu već ispunile te tako potvrdila svoju istaknutu ulogu u procesu nadzora razoružanja i zabrane uporabe oružja s pretjeranim traumatskim učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj.

Zakonom se propisuje zabrana uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina, njihovih sastavnih dijelova i naprava protiv deaktiviranja te ostalih djelatnosti što ih poduzimaju osobe u njezinoj nadležnosti ili pod njenim nadzorom ili se obavlja na njenom državnom području, a zabranjene su državi potpisnici Konvencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješačkih mina i o njihovom uništenju.

Zakonom se preciznije navode zabranjena ponašanja, ali i dva izuzetka od zabrane uporabe. Prvi izuzetak, kada se iznimno dopušta uporaba protupješačkih mina, napravljen je u odnosu na namjenu protupješačkih mina, a to su one koje se koriste za obuku ili razvoj tehnika uništenja mina. Drugi izuzetak napravljen je u odnosu na jednu vrstu protupješačkih mina (mina rasprskavajuća usmjerenog djelovanja) čije je korištenje, s obzirom na njihova svojstva, dozvoljeno državama potpisnicama Konvencije.

Zakonom se nadalje propisuju obveze i nadležnosti Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatskog centra za razminiranje u provedbi Zakona te ovlasti za provođenje nadzora nad provedbom Zakona čime se omogućuje ispunjavanje međunarodnopravnih obveza Republike Hrvatske utemeljenih na odredbama Konvencije.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Donošenje ovoga Zakona kao i njegova provedba neće zahtijevati osiguranje dodatnih financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Provođenje ovog Zakona odvijat će se kroz planirane aktivnosti Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatskog centra za razminiranje, a u sklopu provedbe aktivnosti koje se već provode.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O ZABRANI UPORABE, STVARANJA ZALIHA, PROIZVODNJE I PRIJENOSA PROTUPJEŠACKIH MINA I O NJIHOVOM UNIŠTENJU, S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON

O ZABRANI UPORABE, STVARANJA ZALIHA, PROIZVODNJE I PRIJENOSA PROTUPJEŠACKIH MINA I O NJIHOVOM UNIŠTENJU

I. OPCE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom propisuje se zabrana uporabe, razvijanja, proizvodnje ili na drugi način nabave, stvaranja zaliha, čuvanja ili ustupanja i prijenosa protupješackih mina, njihovih sastavnih dijelova i naprava protiv deminiranja te obveza njihovog uništenja u skladu s odredbama Konvencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješackih mina i o njihovom uništenju (u daljnjem tekstu: Konvencija).

Članak 2.

U smislu ovoga Zakona:

»Protupješacka mina« znaci mina konstruirana tako da eksplodira u nazornosti, blizini ili pri dodiru s nekom osobom i koja će onesposobiti, raniti ili ubiti jednu ili više osoba. Mine konstruirane tako da se detoniraju u prisutnosti, blizini ili pri dodiru s vozilom, a ne uvijekom koje su opremljene napravama protiv deminiranja, ne smatraju se protupješackim minama iz razloga što su tako opremljene.

»Naprava protiv deminiranja« znaci naprava namijenjena zaštiti neke protupješacke mine koja je dijelom te protupješacke mine, povezana s njom, pričvršćena uz nju ili postavljena ispod nje, a aktivira se pri pokušaju manipuliranja ili drugog namjernog onesposobljavanja protupješacke mine.

»Prijenos« obuhvata, osim fizickog premještanja protupješackih mina na ili sa državnog područja, prijenos prava vlasništva i nadzor nad protupješackim minama, ali ne obuhvata ustupanje državnog područja na kojem su postavljene protupješacke mine.

»Minirano područje« znaci područje koje je opasno zbog prisutnosti ili sumnje na prisutnost protupješackih mina.

Članak 3.

Zabranjuje se uporaba, razvijanje, proizvodnja ili na drugi način nabava, stvaranje zaliha, prijenos na državnom području Republike Hrvatske, čuvanje ili ustupanje bilo kome, izravno ili neizravno protupješackih mina, njihovih sastavnih

dijelova i naprava protiv deminiranja kao i pomaganje i poticanje drugog da čini te radnje.

Zabrana iz stavka 1. ovog članka odnosi se i na:

- zabranu zadržavanja zaliha protupješačkih mina na državnom području Republike Hrvatske, osim protupješačkih mina koje je dopušteno zadržati temeljem članka 3. Konvencije;
- zabranu ne uništavanja protupješačkih mina u miniranim područjima nakon roka propisanog člankom 5. Konvencije;
- zabranu sudjelovanja u zajedničkim vojnim vježbama koje se provode na ili izvan državnog područja Republike Hrvatske uz uporabu protupješačkih mina i
- zabranu sudjelovanja u mirovnim operacijama koje se provode uz uporabu protupješačkih mina.

Iznimno od stavka 1. ovog članka ne zabranjuje se uporaba :

1. Protupješačkih mina koje se koriste radi otkrivanja i obuke na otkrivanju mina, razminiranju ili u razvoju tehnika uništenja mina.
2. Protupješačkih rasprskavajućih mina usmjerenog djelovanja.

II. OVLASTI ZA PROVEDBU ZAKONA

a) Ministarstvo obrane

Članak 4.

Ministarstvo obrane ovlašteno je za provedbu obveza iz članka 3. ovog Zakona kao i čuvanje postojećih zaliha protupješačkih mina i njihovih dijelova do roka propisanog za njihovo uništenje.

Radi provedbe obveza iz stavka 1. ovog članka Ministarstvo obrane:

1. sustavno prati uništavanje zaliha protupješačkih mina iz skladišta kao i protupješačkih mina koje se izvade iz tla unutar vojnih objekata;
2. ovlašteno je za izradu godišnjih izvješća tajniku UN po članku 7. Konvencije;
3. ovlašteno je za prihvatanje misija za utvrđivanje činjenica koje po članku 8. Konvencije upućuje Glavni tajnik UN-a i
4. koordinira aktivnosti sa Ministarstvom unutarnjih poslova i Hrvatskim centrom za razminiranje.

b) Ministarstvo unutarnjih poslova

Članak 5.

Ministarstvo unutarnjih poslova u okviru zakonom propisanog djelokruga rada, ovlašteno je za nadzor nad prijevozom protupješackih mina izvađenih iz tla u cilju njihovog uništenja, kao i za inspekcijski nadzor nad provedbom njihovog uništavanja od strane pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje poslova razminiranja.

c) Hrvatski centar za razminiranje

Članak 6.

Hrvatski centar za razminiranje ovlašten je za provedbu stručnog nadzora nad uništavanjem protupješackih mina pronađenih i onespoblijenih od strane pravnih osoba ovlaštenih za obavljanje poslova razminiranja.

Članak 7.

Nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova u okviru svog djelokruga.

III. PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

Klasa:
Zagreb, 2004.

HRVATSKI SABOR

**Predsjednik
Hrvatskoga sabora**

Vladimir Šeks

OBRAZLOŽENJE

U članku 1. propisuje se zabrana uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješackih mina, njihovih sastavnih dijelova i naprava protiv deminiranja te obveza njihovog uništenja sukladno odredbama Konvencije o zabrani uporabe, stvaranja zaliha, proizvodnje i prijenosa protupješackih mina i o njihovom uništenju (u daljnjem tekstu: Konvencija).

U članku 2. definiraju se, u smislu ovog Zakona, temeljni pojmovi a to su: protupješacka mina, naprava protiv deminiranja, prijenos i minirano područje i to na istovjetan način kako su definirani u Konvenciji, a s obzirom da je Republika Hrvatska stranka Konvencije.

U članku 3. stavku 1. preciznije se navode zabranjena ponašanja, a to su: uporaba, razvijanje, proizvodnja ili na drugi način nabava, stvaranje zaliha, prijevoz preko državnog područja Republike Hrvatske, čuvanje ili ustupanje bilo kome, izravno ili neizravno protupješackih mina, njihovih sastavnih dijelova i naprava protiv deminiranja kao i pomaganje i poticanje drugog da čini te radnje.

Zabrana se odnosi i na zadržavanje zaliha protupješackih mina na državnom području Republike Hrvatske, osim protupješackih mina koje je dopušteno zadržati temeljem članka 3. Konvencije, na neuništenje protupješackih mina u miniranim područjima nakon roka propisanog člankom 5. Konvencije kao i na sudjelovanje u zajedničkim vojnim vježbama i mirovnim operacijama koje se provode uz uporabu protupješackih mina.

U stavku 3. navode se dva izuzetka od zabrane iz stavka 2. ovoga članka. Prvi izuzetak, kada se iznimno dopušta uporaba protupješackih mina, napravljen je u odnosu na namjenu protupješackih mina, a to su one koje se koriste za obuku ili razvoj tehnika uništenja mina. Drugi izuzetak napravljen je u odnosu na jednu vrstu protupješackih mina (mina rasprskavajuća usmjerenog djelovanja) čije je korištenje, s obzirom na njena svojstva, dozvoljeno državama potpisnicama Konvencije.

U člancima 4., 5. i 6. ureduju se obveze i nadležnosti Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Hrvatskog centra za razminiranje u provedbi ovoga Zakona, a sukladno područjima djelatnosti koje oni obavljaju te obvezama koje je Republika Hrvatska preuzela kao država potpisnica Konvencije.

U članku 7. određuju se ministarstva koja provode nadzor nad provedbom Zakona, a to su s obzirom na svoje nadležnosti Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova.

U članku 8 regulira se stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».